

Verotus muutosten kourissa? - Verofoorumi 2019

Martti Ahtisaari Instituutti 11.02.2019 Oulu

Oulun kauppakamari

VT Pirjo Vaarala

Verfoorumi

1. Yritysverotuksen eräistä uudistusesityksistä
 1. Tulolähdejaon poistaminen – HE
 2. Konserniverotus, osingot, varallisuusverotus, vähennysten poistaminen, spv:n verotus
2. Harmaasta taloudesta
 1. Suomessa
 2. Kansainvälisesti suoraan ja välillisesti
3. Keskuskauppakamarin suuresta veroselvityksestä

Yritysverotuksen eräistä uudistusesityksistä

Tulolähde

- Tulolähteiden poistaminen ja siihen liittyvät muutokset 1.7.2019 lukien (?, 2020 verotus)
 - HE 257/2018
 - EVL:n, TVL:n, KonsAvL, ArvL, MenetelmäL, AsuintalovL
 - Koskisi *yhteisöjä*, mutta ei niiden maatalouden tulosta
 - **Tavoite:**
 - Ei enää jaottelua tulolähteisiin (pl MVL)
 - Yhteisö voi vähentää kaikki tuloanhankkimismenot ja vähennyskelpoiset korkomenot elinkeinotuloista
 - Konserniavustuksen antamis- ja saamispiiri laajenee KonsAvL:n tarkoituksessa
 - Ei muutosta PerVL 55 §:ään ja soveltamisalaan; PerVL:n *yrityksen* käsite ei sidottu nytkään elinkeinotoiminnan käsitteeseen ja tulolähteeseen; miten jatkossa?

Yritysverotuksen eräistä uudistusesityksistä

Tulolähde

- Kuitenkin muutoksia, jotka aiheuttanevat tulkintakysymyksiä, esim.
 - Vaikka yhteisön toimintaan sovellettaisiin elinkeinoverolakia, ei sellainen toiminta, joka ei täytä elinkeinotoiminnan tunnusmerkkejä, kuitenkaan olisi elinkeinotoimintaa -> muuta toimintaa
 - Vuokraustoiminta ei yleensä ole elinkeinotoimintaa
 - Voittoa tavoittelematon yhteisö, EVL soveltuisi vain elinkeinotoimintaan
 - Elinkeinotoiminnan varoihin ”muun omaisuuden omaisuuslaji”
 - Esim. ulkopuoliselle vuokrattu kiinteistö
 - Omaisuus, jota yhteisö ei käytä *tulonhankkimistoimintaan*
 - Eri asia vielä muu omaisuus (muussa kuin tulonhankkimiskäytössä)
 - -> luovutustappiolle ei rajoituksetonta vähennyskelpoisuutta -> mikä on mitäkin omaisuutta?
 - Menetysten vähennyskelpoisuus (osakaslaina, muu kuin tulonhankkimistoimintaan liittyvä saatava)

Yritysverotuksen eräistä uudistusesityksistä

Konserniverotus ym., osingot

- Konserniverotus, varallisuusverotus, yrittäjä- ja metsälahjavähennys, perintö- ja lahjaverotus?
- Henkilöosakkaan saamien osinkojen verotus yksityisestä osakeyhtiöstä
 - Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti 9.2.2017, VM:n julkaisu 12/2017; ei muutosesityksiä vireillä nyt
 - listaamattomien yhtiöiden jakaman osingon verotuksessa huojennetun osingon laskennassa käytettävä
 - tuottoaste alennettaisiin 4 %:iin (nyt 8 %),
 - edellä mainittuun tuottorajaan asti pääomatulona verotettavan osinkotulon veronalaisuusaste korotettaisiin 40 %:iin (nyt 25 %) ja
 - 150 000 euron raja poistettaisiin (nyt verovapaata 15 %, loput pääomatuloa)

Yritysverotuksen eräistä uudistusesityksistä

Osingot

Osingon henkilöverotuksen veroaste

	nyt	uusi; ei siis esitystä vireillä
listaamaton		
POT		
≤ 150 000	7,5 – 8,5 %	12,0 – 13,6 %
> 150 000	25,5 – 28,9%	12,0 – 13,6 %
AT	0 – 40,2 %	0 – 40,2 %
Kokonaisveroaste		
POT		
≤ 150 000	26-26,8 %	29,6 – 30,9 %
> 150 000	40,4 – 43,1 %	29,6 – 30,9 %
AT	20 -52,1 %	20 – 52,1 %

Lähde: työryhmän raportti

Harmaa talous

- Mitä on harmaa talous verotuksessa?
 - L harmaan talouden selvitysyksiköstä 2 §:n 3 kohdan mukaan harmaalla taloudella tarkoitetaan
”organisaation sellaista toimintaa, josta aiheutuvia lakisääteisiä velvoitteita laiminlyödään verojen, lakisääteisten eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksujen taikka tullin perimien maksujen suorittamisen välttämiseksi tai perusteettoman palautuksen saamiseksi”

Harmaa talous

- Verohallintoon on perustettu lakisääteinen harmaan talouden selvitysyksikkö, jonka tehtävänä on
 - 1) edistää harmaan talouden torjuntaa tuottamalla ja jakamalla tietoa harmaasta taloudesta ja sen torjunnasta;
 - 2) laatia viranomaiselle velvoitteidenhoitoselvityksiä organisaatioista ja organisaatiohenkilöistä 6 §:ssä säädettyihin käyttötarkoituksiin.
- Harmaata taloutta on myös muualla yhteiskunnassa kuin verotuksen alueella
 - Valtioneuvosto teki 24.8.2016 periaatepäätöksen kansallisen harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiaksi 2016 -2020. Sisäministeriö laati toimenpideohjelman 7.6.2016.
 - Viranomaisten yhteistyö

Harmaan talouden torjunnasta Suomessa

- Harmaan talouden torjumista Suomessa mm. seuraavin keinoin
 - Kuitinantovelvollisuus
 - Rakennusalan harmaan talouden valvonta
 - Ennakkoperintärekisteristä poistaminen
 - Arvonlisäverorekisteristä poistaminen
 - Tärkein Verohallinnossa **verotarkastus**
 - Kuljetus-, rakennus-,siivous-, ravintola- ja konsultointialat sekä autokauppa
 - Perinteisiä aloja
 - Rikosilmoituksia verotarkastusten perusteella 2018 noin 21 % ja, 2017 13 % ja 2016 18 %
 - Pureeko verkkokauppaan? Alustat velvoitetaan ilmoittamaan tietoja Verohallinnolle automaattisesti ja kattavammin (VM 29.1.2019/Yljohtaja Järvikare); kv-yhteistyö

Säännösten väärinkäytön ja veronkierron estämisen keinoista

Harmaan talouden torjuntaa kansainvälisesti ja välillisesti

- Kansainvälisesti
 - OECD:n **BEPS-hanke**, jolla estetään yritysten aggressiivista verosuunnittelua, mikä aiheuttaa veropohjan rapautumista ja voittojen siirtoa matalan verotuksen valtioihin
 - **ATAD:n implementointi** (Anti-TaxAvoidance –direktiivit I ja II); 12 päivänä heinäkuuta 2016 annettu direktiivi (EU) 2016/1164 sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta (*veron kiertämisen estämistä koskeva direktiivi*).
 - BEPS-hankkeeseen sisältyvien OECD:n suositusten 2, 3 ja 4 sekä eräiden muiden toimien koordinoitu täytäntöönpano EU:ssa.
 - Direktiivin taustalla on oikeudenmukaista ja tehokasta yhtiöverojärjestelmää koskeva toimintasuunnitelma (COM(2015) 302 final)
 - **Direktiivin kohteena ovat tilanteet, joissa verovelvolliset pyrkivät alentamaan verojaan ja toimivat lain tarkoituksen vastaisesti käyttämällä hyväkseen kansallisten verojärjestelmien eroja.**
 - Direktiivissä säädetään täytäntöönpanotavaksi säännökset **korkojen vähennysoikeuden rajoittamisesta, maastapoistumisverotuksesta, hybridijärjestelyistä sekä yleinen väärinkäyttöä koskeva sääntö ja ulkomaista väliyhtiötä koskeva sääntely.**
 - Direktiivi sisältää sääntelyn vähimmäistason, joka jäsenvaltioiden on kyseisissä asioissa pantava täytäntöön. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus säätää asioista tätä minimisääntelyä tiukemmin.

Säännösten väärinkäytön ja veronkierron estämisen keinoista

Harmaan talouden torjuntaa kansainvälisesti ja välillisesti

- BEPS-toimien täytäntöönpanosta **seuraa VM:n työryhmän arvion mukaan**
 - nykyistä vähemmän mahdollisuuksia veronvälttämislle
 - Suomen verojärjestelmän toimivuuden vahvistuminen veropohjan tiivistyessä
 - jonkin verran lisää verotuottoja
- **Hankeesta seuranneet tai seuraavat keskeiset lainsäädäntömuutokset ja veronkiertodirektiivin implementoinnit Suomessa**
 - Korkovähennysoikeuden rajoituksen laajentaminen, voimassa 1.1.2019 lähtien
 - Väliyhteisölainsäädännön muutokset, voimassa 1.1.2019 lähtien
 - Hybridisääntely, 2020?
 - Maastapoistumisverotus, 2020?
 - VML 28 §:ää ei ainakaan vielä muutettu
- HE 307/2018 Hallituksen esitys eduskunnalle veropohjan rapautumisen ja voitonsiirron estämiseksi verosopimukseen toteuttavista toimenpiteistä tehdyn monenvälisen yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi
 - Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi vuonna 2016 tehdyn monenvälisen yleissopimuksen, jolla toteutetaan verosopimukseen liittyvät toimenpiteet veropohjan rapautumisen ja voitonsiirron estämiseksi sekä antaisi suostumuksensa eräiden yleissopimuksen nojalla tehtävien varaumien tekemiseen ja ilmoitusten antamiseen.
 - -> muutoksia valtioiden välisiin sopimukseen (75)
- Yhteensä 15 toimenpidettä

Säännösten väärinkäytön ja veronkierron estämisen keinoista

Harmaan talouden torjuntaa kansainvälisesti ja välillisesti

- Hankkeen muut toimenpiteet edellä mainittujen lisäksi
 - Haitallisen verokilpailun vastatoimet – läpinäkyvyys ja tosiasiallinen toiminta
 - Verosopimusten väärinkäytön estäminen
 - Kiinteän toimipaikan syntymisen keinotekoinen estäminen
 - Aineettomien oikeuksien siirtohinnoittelu
 - Riskien ja pääomien siirron siirtohinnoittelu
 - Korkean riskin siirtohintaa-asiat
 - Hankkeeseen liittyvän tiedon seuranta ja analysointi
 - Verosuunnittelurakenteiden ennakoilmoittamissäännökset
 - Siirtohinnoitteludokumentoinnin uudelleenarviointi
 - Keskinäisten sopimusneuvottelujen tehostaminen
 - Monen keskeinen implementointisopimus
 - Digitaalinen talous: verokysymykset, seuranta

Keskuskauppamamarin suuri veroselvitys

30.1.2019

- Suuri veroselvitys kertoo yritysten verojalanjäljestä eli yritystoiminnassa syntyvistä verovirroista. Se kuvaa hyvin yritysten merkitystä julkisten palvelujen rahoittajana; yhteiskuntaa käytännössä pyöritetään yritysten maksamalla ja tilittämällä veroilla” (johtaja Kemell)
- Merkittävimmät yritystoiminnan tuottamat verot ovat arvonlisävero ja palkanmaksuun liittyvät verot ja veronluonteiset maksut. Selvityksessä mukana olevien yritysten tilittämän arvonlisäveron määrä vuonna 2017 oli noin 18,5 miljardia euroa. Palkkojen ennakonpidätykset olivat yli 14 miljardia ja kaikkien yritysten eläkevakuutusmaksut lähes 15 miljardia euroa.
- Painotetaan yritysten merkitystä työnantajina ja palkanmaksajina (Kemell)

Keskuskauppamarin suuri veroselvitys

30.1.2019

- “Viime vuosina yritysten verot ovat olleet tapetilla lähinnä aggressiivisen verosuunnittelun näkökulmasta. Olisi korkea aika nostaa esille myös se tosiseikka, että suomalaisten yritysten veronmaksuhalukkuus on maailman kärkiluokkaa. Esimerkiksi arvonalisäverovaje on Suomessa maailman alhaisimpia”
- ”Yhteisöveron tasosta suhteessa kilpailijamaihin täytyy pitää koko ajan huolta. Pitkän aikavälin kilpailukyvyn kannalta on tarpeen jatkaa myös ansiotuloverotuksen kevennyksiä.”

Keskuskauppamamarin suuri veroselvitys

30.1.2019

- Pohjois-Pohjanmaalla yli 15 600 rekisteröityä yritystä maksoi ja tilitti veroja Verohallinnolle 2017
- Alv 638,2 milj. €
- Ep palkoista 551,4 milj. €
- Yhteisövero 181,4 milj. €
- Eläkevak. maksut 619,9 milj. €